

LATINAMERIKA OG CARIBIEN

Den Europæiske Unions forbindelser med Latinamerika og Caribien har mange facetter og finder sted på forskellige niveauer. Med udgangspunkt i den nye dagsorden for forbindelserne mellem EU og Latinamerika og Caribien søger EU at styrke og modernisere det mellemregionale strategiske partnerskab. EU fører samarbejde med hele regionen i form af topmøder mellem stats- og regeringscheferne og gennem det parlamentariske diplomati, samtidig med at EU og Caribien, Mellemamerika, Det Andinske Fællesskab, Mercosur og de enkelte lande har knyttet forbindelser gennem aftaler og politisk dialog.

RETSGRUNDLAG

- Afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union (Unionens optræden udadtil)
- Afsnit I-III og V (den fælles handelspolitik, udviklingssamarbejde og humanitær bistand samt internationale aftaler) i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

FORBINDELSER MELLEM REGIONERNE

EU og Latinamerika og Caribien (LAC) er naturlige partnere, der er forbundet af dybe politiske, økonomiske og kulturelle bånd. EU har et omfattende netværk af aftaler med 27 af de 33 lande i regionen. Der er også stærke økonomiske bånd: EU er den største investor i regionen, dens tredjestørste handelspartner og den største bidragsyder til udviklingssamarbejde. Tilsammen udgør landene i EU, Latinamerika og Caribien mere end en tredjedel af FN's medlemsstater og er en drivkraft bag et robust, regelbaseret multilateralt system.

Den 7. juni 2023 vedtog Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og Kommissionen en [fælles meddelelse om "En ny dagsorden for forbindelserne mellem EU og Latinamerika og Caribien"](#) med det formål at styrke forbindelserne og forny det EU-latinamerikanske-caribiske partnerskab (EU-LAC). Den har fokus på seks centrale områder:

- Styrket politisk partnerskab
- Styrkelse af en fælles handelsdagsorden
- Global Gateway-investeringsstrategien for at fremskynde en retfærdig, grøn og digital omstilling og tackle uligheder
- Fælles indsats for retsvæsen, borgernes sikkerhed og bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet
- Samarbejde om at fremme fred og sikkerhed, demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettigheder og humanitær bistand
- Opbygning af et dynamisk mellemfolkeligt partnerskab.

Meddelelsen anerkender parlamentarisk diplomati som et centralt element i de mellemregionale forbindelser og nævner navnlig Den Euro-Latinamerikanske Parlamentariske Forsamling (EuroLat)'s rolle.

A. Topmøderne

Det første topmøde mellem EU og LAC blev afholdt i Rio de Janeiro i juni 1999 og førte til etableringen af et bilateralt regionalt strategisk partnerskab. Det sjette og seneste EU-LAC-topmøde fandt sted i Madrid i 2010, hvor EU-LAC-fonden blev oprettet med det formål at styrke og fremme det mellemregionale strategiske partnerskab.

Sammenslutningen af Latinamerikanske og Caribiske Stater (CELAC), der blev oprettet i 2010, er en regional blok af de 33 latinamerikanske og caribiske lande. Regionale topmøder mellem EU og CELAC er nu det vigtigste forum for dialog og samarbejde med henblik på i fællesskab at tackle globale udfordringer. Det tredje topmøde mellem stats- og regeringscheferne fra EU og CELAC fandt sted i Bruxelles den 17.-18. juli 2023, otte år efter det seneste topmøde. EU's og CELAC's ledere forpligtede sig til at forny og institutionalisere deres mangeårige partnerskab. Topmødet blev afholdt under temaet "Fornyelse af det biregionale partnerskab for at styrke fred og bæredygtig udvikling", og en bred vifte af spørgsmål blev drøftet, herunder øget samarbejde i multilaterale fora, global fred og sikkerhed, handel og investeringer, bekæmpelse af klimaforandringer, retspleje og sikkerhed. Europa-Parlamentets formand, Roberta Metsola, deltog i topmødet. I sin tale på mødet rettede hun fokus mod vigtigheden af at gøre fremskridt i forhandlingerne om handels- og associeringsaftaler. Ved topmødets afslutning blev [erklæringen fra topmødet mellem EU og CELAC 2023](#) vedtaget med tilslutning fra alle EU-CELAC-landene undtagen ét. [EU-CELAC-køreplanen for 2023-2025](#) blev også offentliggjort under arrangementet, og lederne blev enige om at afholde fremtidige topmøder hvert andet år. Det næste forventes at finde sted i Colombia i 2025.

B. Den parlamentariske dimension

For EU og LAC-landene er parlamentarisk diplomati en vigtig kanal for dialog og udveksling af idéer og bedste praksis. Den regelmæssige kontakt mellem Europa-Parlamentets og latinamerikanske parlamentarikere påbegyndtes i 1974 med den første af 17 interparlamentariske konferencer, der finder sted hvert andet år.

I 2006 blev Den Euro-Latinamerikanske Parlamentariske Forsamling ([EuroLat](#)) oprettet som den parlamentariske institution for det mellemregionale strategiske partnerskab. EuroLat fungerer som et forum for drøftelser, tilsyn og gennemgang af alle spørgsmål af relevans for partnerskabet.

EuroLat består af 150 medlemmer: 75 fra Europa-Parlamentet og 75 fra de latinamerikanske delregionale parlamenter, herunder Det Latinamerikanske Parlament, Det Andinske Parlament, Det Mellemlamerikanske Parlament og Mercosur-Parlamentet, samt den chilenske og den mexicanske kongres.

EuroLat har drøftet emner såsom digitalisering og den digitale økonomi, cybersikkerhed og kunstig intelligens, bekæmpelsen af organiseret kriminalitet, fødevarerikkerhed og klimaændringer, og der er blevet afholdt i alt 15 plenarmøder siden 2006. [EuroLats seneste plenarmøde](#) fandt sted i juli 2023 i Madrid i Spanien.

I den fælles erklæring fra det tredje EU-CELAC-topmøde anerkendte parterne parlamentarisk diplomati som en vigtig dimension af de mellemregionale forbindelser og roste den konstruktive rolle, som EuroLat har spillet i den henseende. På topmødet kom EuroLats formænd desuden med en erklæring med fokus på vigtigheden af at nå i mål med endnu ikke indgåede bilaterale handels- og associeringsaftaler om klimaændringer og om revitaliseringen af det multilaterale samarbejde.

Ansvaret for EU's parlamentariske forbindelser med de caribiske lande ligger hos Den Blandede Parlamentariske Forsamling OACSS^[1]-EU. Samoaaftalen, som har været i kraft siden 2024, har sat fokus på regionernes konkrete behov. Det har ført til oprettelsen af Den Parlamentariske Forsamling Caribien-EU. Dette nye organ holdt sit [konstituerende møde](#) i februar 2024 i Angola og består af op til 15 medlemmer af Europa-Parlamentet samt et enkelt parlamentsmedlem fra hvert af de caribiske lande. På sit første møde vedtog forsamlingen sin [forretningsorden](#), der fastsætter, at forsamlingen skal mødes hvert år skiftevis i den caribiske region og i Den Europæiske Union. Det næste møde finder sted i Caribien i 2025.

FORBINDELSER MED DELREGIONER

A. Det Andinske Fællesskab (Bolivia, Colombia, Ecuador og Peru)

I december 2003 indgik EU og den andiske region en aftale om politisk dialog og samarbejde, som udvider omfanget af samarbejdet yderligere, men som endnu ikke er trådt i kraft. Der blev indledt forhandlinger om en associeringsaftale i juni 2007, som endelig mandede ud i en [handelsaftale med Peru og Colombia](#) i marts 2010. Aftalen, der blev undertegnet i juni 2012 og ratificeret af Europa-Parlamentet i december 2012, trådte i kraft med Peru den 1. marts 2013 og med Colombia den 1. august 2013. Den foreskriver en fuldstændig liberalisering af handelen med industriprodukter og fiskerivarer i løbet af ti år (det meste told blev fjernet ved dens ikrafttrædelse) og øger markedsadgangen for landbrugsprodukter. Den omfatter offentlige indkøb, investeringer, menneskerettigheder samt arbejds- og miljøstandarder. Ecuador tilsluttede sig handelsaftalen den 1. januar 2017. Bolivia har også mulighed for at tilslutte sig aftalen, men har endnu ikke gjort det. Før aftalen kan gennemføres til fulde, skal den stadig ratificeres af en sidste medlemsstat, nemlig Belgien.

B. Caribien

Forbindelserne mellem EU og Caribien finder sted inden for forskellige overlappende institutionelle rammer, herunder Samoaaftalen og den caribiske protokol hertil, som omfatter 15 caribiske stater^[2].

Den [fælles partnerskabsstrategi for EU og Caribien](#) sikrer en struktureret ramme for bredere og dybere dialog og samarbejde. EU er de caribiske landes største handelspartner. Den vigtigste regionale partner for den økonomiske dialog med EU er Det Caribiske Forum (Cariforum). Det omfatter medlemmer fra Det Caribiske Fællesskab samt Den Dominikanske Republik. I 2008 undertegnede de den

[1]Organisationen af Stater i Afrika, Caribien og Stillehavet.

[2]Antigua og Barbuda, Belize, Bahamas, Barbados, Dominica, Den Dominikanske Republik, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaica, Saint Kitts og Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent og Grenadinerne, Surinam samt Trinidad og Tobago.

[økonomiske partnerskabsaftale Cariforum-EU](#), som er en omfattende frihandels- og økonomisk aftale.

Forhandlingerne om indgåelsen af en aftale om politisk dialog og samarbejde med Cuba blev indledt i april 2014 og mandede ud i en aftale i marts 2016. Aftalen har fundet midlertidig anvendelse siden den 1. november 2017. Aftalen kan træde i kraft i fuldt omfang, når den er blevet ratificeret af alle EU's medlemsstater. Dialog- og samarbejdsaftalen indeholder tre hovedkapitler om politisk dialog, samarbejde og sektorpolitisk dialog samt handel.

C. Mellemamerika (Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua og Panama)

En associeringsaftale med Mellemamerika – den første aftale af sin art mellem to regioner, som EU har indgået – blev undertegnet i juni 2012 og ratificeret af Europa-Parlamentet i december 2012. Den består af tre søjler – politisk dialog, samarbejde og handel – og fastsætter målet om at udvikle et privilegeret politisk partnerskab baseret på værdier, principper og fælles mål. Den har også til formål at forbedre menneskerettighederne, mindske fattigdom, bekæmpe ulighed, forebygge konflikter og tilskynde til god regeringsførelse, sikkerhed, regional integration og bæredygtig udvikling. Associeringsaftalen liberaliserer desuden handelen med industriprodukter og fiskerivarer og fjerner de fleste toldsats på handelen med landbrugsprodukter. Siden 2013 er det kun aftalens handelskapitel, der er blevet anvendt midlertidigt. Alle EU's medlemsstater har nu ratificeret aftalen, og den forventes at træde i kraft i 2024. Et parlamentarisk associeringsudvalg vil overvåge aftalens gennemførelse for at udvide mulighederne for handling på parlamentarisk plan.

D. Mercosur (Argentina, Brasilien, Paraguay og Uruguay)

Forhandlingerne om en associeringsaftale med Mercosur, herunder om politisk dialog, samarbejde og frihandel, blev indledt i 1999. Der blev opnået politisk enighed herom i december 2019. Ratificeringen af associeringsaftalen blev imidlertid sat i bero på grund af bekymringer om miljø- og menneskerettighedsstandarderne i Brasilien under den daværende præsident Jair Bolsonaro's styre. Forhandlingerne blev genoptaget efter Luiz Inácio Lula da Silvas sejr ved præsidentvalget i 2022, men vedtagelsesprocessen befinder sig i øjeblikket i et dødvande. Hvis aftalen træder i kraft, vil EU's eksport til Mercosur nyde godt af en afskaffelse af tolden på 91 % af varerne og lavere told på forskellige varer. EU vil fjerne tolden på 92 % af de varer, der importeres fra Mercosur, men vil beholde toldkontingenter for følsomme landbrugsprodukter.

FORBINDELSER MED DE ENKELTE LANDE

A. Brasilien

I 2007 etablerede EU og Brasilien et strategisk partnerskab. De to lande fører med dette partnerskab samarbejde og politiske dialoger på mere end 30 politikområder af fælles interesse, herunder international fred og sikkerhed, menneskerettigheder, styring af den offentlige sektor, økonomiske og finansielle spørgsmål, innovation, socialpolitikker, uddannelse, miljø og regional integration. Det strategiske partnerskab mellem EU og Brasilien indbefatter også [regelmæssig dialog mellem Brasiliens](#)

[nationalkongres og Europa-Parlamentet](#). Valget af Lula da Silva til Brasiliens præsident i 2022 førte til en kraftig genoplivning af forbindelserne mellem EU og Brasilien, efter at han tiltrådte i januar 2023, herunder i form af en række besøg på højt plan fra begge sider. I 2023 besøgte ikke mindre end fire delegationer fra Europa-Parlamentet^[3] Brasilien. Der er planlagt et topmøde mellem EU og Brasilien i 2024.

B. Chile

EU indgik en associeringsaftale med Chile i 2002. Forhandlingerne om at modernisere associeringsaftalen og erstatte den med en avanceret rammeaftale blev indledt i november 2017 og afsluttet i december 2022. Den blev vedtaget af Europa-Parlamentet i februar 2024. Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union har vedtaget en interimsaftale om handel med Chile, som kun indeholder handels- og investeringselementerne fra den avancerede rammeaftale og kun skal ratificeres på EU-plan. Når Chile har gennemført sin interne ratificeringsproces, vil interimsaftalen om handel træde i kraft. Den vil så udløbe, når den avancerede rammeaftale træder i kraft, efter at alle medlemsstaterne har vedtaget den.

Den moderniserede aftale består af en søjle med politisk dialog og samarbejde samt en handels- og investeringssøjle. Den udvider EU's og Chiles handels- og investeringsforbindelser, indeholder bindende miljø- og arbejdsforpligtelser, letter adgangen til kritiske råstoffer og tæller som den første EU-aftale også et særligt kapitel om handel og kønsligestilling. [Det Blandede Parlamentariske Udvalg EU-Chile](#) har siden 2003 ført tilsyn med gennemførelsen af associeringsaftalen og vil fortsat føre tilsyn med den avancerede rammeaftale gennem to årlige møder.

C. Mexico

Mexico er det eneste land, som EU har både en associeringsaftale og et strategisk partnerskab med. [Aftalen om økonomisk partnerskab og politisk samordning og samarbejde](#) mellem EU og Mexico, også kendt som aftalen mellem EU og Mexico, trådte i kraft i 2000. Den institutionaliserede den politiske dialog, udvidede samarbejdsområderne, herunder demokrati og menneskerettigheder, og skabte et frihandelsområde mellem EU og Mexico. Der blev indledt forhandlinger med Mexico om at modernisere aftalen mellem EU og Mexico begyndte i maj 2016. I april 2018 nåede parterne til principiel enighed om handelskapitlerne og opnåede konsensus om de sidste udestående aspekter i april 2020. Den afventer i øjeblikket ratificering.

Det strategiske partnerskab blev oprettet i 2009 med et dobbelt mål: at øge samarbejdet og samordningen mellem EU og Mexico på multilateralt plan om globale spørgsmål samt tilføre politisk fremdrift til de bilaterale forbindelser og initiativer. Der har været afholdt tre topmøder mellem EU og Mexico under det strategiske partnerskab, hvoraf det seneste fandt sted i juni 2015. Der afholdes regelmæssigt dialoger på højt plan mellem EU og Mexico om mange emner, herunder menneskerettigheder, sikkerhed og retshåndhævelse, økonomiske spørgsmål og miljø og klimaforandringer. [Det Blandede Parlamentariske Udvalg EU-Mexico](#) har siden 2005 ført tilsyn med gennemførelsen af aftalen mellem EU og Mexico.

[3] Delegationen for Forbindelserne med Den Føderative Republik Brasilien, Udenrigsudvalget, Udvalget om International Handel og Udvalget om Miljø, Folkesundhed og Fødevarerikkerhed.

Det Blandede Parlamentariske Udvalg mødes normalt to gange om året og er et grundlæggende forum for drøftelser.

Jonas Kraft / Clotilde Chantal Claudie Sebag
04/2024